

Nieuwsbrief 2

jaargang 7, n°

In dit nummer:

VAN CHARLEROI NAAR UTRECHT VIA BRUSSEL	2
INTERREGION: een Europese brug tussen onderwijs en arbeidsmarkt	3
Euroguidance en de SID-IN's	4
ECE: Coöperatief ondernemen op internationaal vlak	6
E-portfolio & Europass	8
Beste leerling elektriciën van België	9
Proleron	10
Europapreneur nu online	10
SEET (Stimulating Entrepreneurial Education and Training)	11
Gezocht: ondernemende jongeren!	12
Meest ondernemend schoolteam	13
J@W's: "Jongeren at work"	14
VOLA (Alternering voor OV2 schoolverlaters)	14
DODI, concrete uitwerking gestart!	16
Leren en Werken: even opgefrist	17
"Voortraject"	18
Alternerend Leren	18
"Brugproject"	19
MODULARISERING in het deeltijds beroepssecundair onderwijs	20
'Werk maken van competentie op de werkvloer'	21
Link onderwijs arbeidsmarkt	22
Ecologische voetafdruk voor secundaire scholen	22

www.ond.vlaanderen.be/dbo
e-mail: dbo@ond.vlaanderen.be
Dienst Beroepsopleiding,
departement Onderwijs en Vorming
Koning Albert II-laan 15 - 1210 BRUSSEL
Tel.: 02 553 87 00 – Fax: 02 553 88 45

!!! Agenda !!!

INFOESSIE OMSCHAKELING IN DBSO NAAR MODULAIR VOOR HOUT, BOUW en DECORATIE

op woensdag **27 mei 2009** vanaf 13.30 u.
in het Ellipsgebouw,
Koning Albert II laan 35, 1030 Brussel.
Meer info later op de website van de DBO.

ELK EINDE IS EEN NIEUW BEGIN

Wanneer u dit leest staan we op een kleine maand van de verkiezingen voor een nieuw Vlaams Parlement. Daarna wordt er ook een nieuwe regering gevormd en moeten de bevoegdheden over de ministers worden verdeeld. Op dit ogenblik kan niemand voorspellen wie welke bevoegdheid zal krijgen en welke bevoegdheden eventueel zullen gecombineerd worden in één hand. De combinatie van onderwijs en vorming met werk die we nu kennen, wordt in het buitenland en over onze eigen taalgrens wel als zeer gunstig ingeschat.

... Lees meer op volgende bladzijde

In de voorbije legislatuur is toch heel wat aan de onderwijswereld gesleuteld. Een aantal belangrijke decreten (HBO, kwaliteitsdecreet, Vlaamse kwalificatiestructuur) zullen pas naar de toekomst toe hun volle uitwerking krijgen. Een andere, voor ons toch heel belangrijke ingreep, het decreet van 10 juli 2008 op het stelsel van leren en werken in de Vlaamse Gemeenschap, heeft al wel effect gehad. Ofschoon het decreet pas in werking is getreden op 1 september 2008, is op dit ogenblik het voltijds engagement al met ongeveer 10 % gestegen naar 76,5 % (teldatum 16 januari 2009). We hopen dat dit in de volgende jaren in dezelfde richting blijft evolueren. We moeten wel oog hebben voor de verschuivingen in de invulling van de verschillende mogelijkheden binnen dat voltijds engagement. We moeten immers vaststellen dat de tewerkstelling in het NEC verder blijft dalen en nu ligt op 35,5%. Het heeft weinig zin hiervoor de schuld te leggen bij de huidige crisis, doordat die daling al is ingezet lang voor er van die crisis sprake was. Ofschoon de CDO een dubbele taak hebben, nl. de activering van de hun toevertrouwde jongeren en het begeleiden en ondersteunen van hen die nog niet aan die activering toe zijn, moet men er toch blijven van uit gaan dat de activerende taak moet blijven primeren. Dat was en is trouwens één van de doelstellingen van het decreet leren en werken. De stappen die leiden naar activering mogen slechts tussenstappen zijn en mogen nooit als eindpunt worden beschouwd.

De tussentijdse balans van het decreet is echter positief. Naast de verhoging van het voltijds engagement, zijn nu ook een groter deel van de middelen noodzakelijk voor de vlotte werking van het geheel van leren en werken, structureel verankerd in de Vlaamse begroting. We blijven nog voor een deel afhankelijk van Europese middelen, met alle financiële en administratieve verplichtingen die dat met zich meebrengt, maar misschien komt ook daar wel binnenkort verandering in, wanneer men vanuit de Europese Commissie opteert voor een lump sum financiering van projecten. Maar daarvoor is het nog even afwachten. Straks worden weer de oproepen voor het indienen van projecten gelanceerd.

We hebben in de loop van het schooljaar 2008-2009 heel wat geleerd uit de manier waarop projecten op het terrein gevoerd worden. We hebben onze oren en ogen gebruikt om te kijken hoe het allemaal in de praktijk verloopt. Dit zal wel tot bijsturing leiden.

Bijsturing in de manier waarop vanuit de DBO de projecten worden behandeld. Bijsturing op het terrein waar jongeren recht hebben op kwaliteitsvolle projecten. Vanuit DBO hebben wij immers ook een verantwoordingsplicht naar én ESF én de Vlaamse overheid i.v.m. de toch niet onaardige sommen die aan die projecten worden besteed. Indien we het decreet leren en werken verder willen invullen dan moeten we er met z'n allen over waken dat de kwaliteit van het aanbod hoog blijft. Op de valreep kwam ook nog het voorstel van de commissie Monard over een visie op de vernieuwing van het secundair onderwijs 'Kwaliteit en kansen voor elke leerling' binnen. Het is een voorstel vol interessante uitgangspunten en uitwerkingen dat zeker een hele discussie bij alle bij onderwijs betrokken groepen zal losweken. Die discussie, die dialoog is absoluut noodzakelijk om een draagvlak te bekomen van waaruit aan onderwijs kan gesleuteld worden. Samen met u allen, zijn wij benieuwd naar hoe dit document zal onthaald worden en hoe het zal gebruikt worden door de nieuwe Vlaamse Regering.

VAN CHARLEROI NAAR UTRECHT VIA BRUSSEL

Het is eens interessant om over de taalgrens in het eigen land heen te kijken. In Wallonië is men ook bezig met een operatie waarbij men de bestaande stelsels van leren en werken wil harmoniseren. In het kader daarvan werd op vrijdag 3 april 2009 in Charleroi door IFPME-ALTIS (zowat de tegenhanger van SYNTRA Vlaanderen) een colloquium over territoriale en institutionele mobiliteit van deeltijds lerenden in het kader van levenslang leren, ingericht. Daarop werd de situatie in Wallonië, de Duitstalige Gemeenschap en de Vlaamse Gemeenschap geschetst. Problemen ivm met die mobiliteit werden opgesomd en een aantal jongeren uit Brussel

en Wallonië spraken over hun ervaringen met stages in het buitenland. Op het einde kwamen de ministers Dupont en Gentges nog eens hun steun betuigen aan het concept van de alternering. Opvallend was het peidooi van de vakbonden voor een goed doordacht systeem van leren en werken waarbij men vooral aandacht vroeg voor de toeleiding ernaar zodat die systemen als volwaardige alternatieven zouden kunnen worden beschouwd en niet als een laatste stap in de waterval. Er werden ook een aantal vragen uit het publiek gesteld. Daaruit bleek dat veel van de bezorgdheden die ook bij ons in Vlaanderen leefden bij de besprekingen van het decreet leren en werken, op dezelfde manier leven in Wallonië. Zouden we dan toch niet zo verschillend van elkaar zijn?

Na Wallonië trokken we op 8 april 2009 naar Utrecht waar het ECBO (ExpertiseCentrum BeroepsOnderwijs) boven de doopvont werd gehouden. Dit is een heel interessant initiatief dat groeide uit de samenwerking tussen CINOP en het Max Goote instituut. Men wil er (uiteraard) expertise op het vlak van beroepsonderwijs bundelen en onderzoek doen om bepaalde veranderingen in onderwijs voor te bereiden en/of te onderbouwen (de Dijsselbloem proof, zoals prof. dr. Sjoerd Karsten het in zijn toespraak noemde). Zo is er een eerste onderzoek gedaan naar het effect van competentiegericht onderwijs. De bijeenkomst in Utrecht was ook belangrijk omdat de heer minister Frank Vandebroucke van die gelegenheid en dat platform gebruik wilde maken om zijn visie op wat er de volgende vijf jaar in het professioneel onderwijs in Vlaanderen aan bod moet komen, kenbaar te maken. De minister had het over een vijftal concrete voorwaarden die moeten vervuld zijn, indien het professioneel onderwijs zijn 'verheffende' rol in de verzorgingsstaat wil spelen. Zo moet het professioneel onderwijs voldoende beroepskwalificaties garanderen en niet enkel bestaan uit de lagere onderwijsniveaus. Drop-out moet zoveel mogelijk vermeden worden en het professioneel onderwijs moet technisch uitstekend zijn. Het moet ook getuigen van een eigen hoogstaande cultuur waarbij talenkennis en taalvaardigheid een

belangrijke rol spelen. Naast die vijf voorwaarden schetste de minister ook nog een heel belangrijk randvoorwaarde nl. het bestaan van een hechte band tussen onderwijs en bedrijfsleven.

Ofschoon beide bijeenkomsten een ander doel(publiek) hadden, bleek heel duidelijk dat we heel veel van elkaar kunnen leren en dat we daarvoor niet altijd heel ver moeten reizen. Vanuit DBO werden alvast de nodige contacten gelegd om de ontwikkelingen zowel in Wallonië, de Duitstalige Gemeenschap als in Nederland verder te kunnen opvolgen.

Daniël Samyn

INTERREGION: een Europese brug tussen onderwijs en arbeidsmarkt

Interregion, of voluit Interregional good practices of cooperation on the transition between VET and the labour market, is een LLP partnerschapsproject dat samen met drie buitenlandse partners werd ingediend.

Dit kadert in het programma 'Een leven lang leren' en specifiek in het Leonardo programma.

De DBO is de coördinator van het project en werkt samen met volgende Europese partners:

- Zweden: Tjörns Kommun Barn- och Utbildningsförvaltningen
Utbildningscentrum
- Verenigd Koninkrijk: Careers Europe
- Oostenrijk:
3S Unternehmensberatung GmbH

In Vlaanderen werd een partnerschap aangegaan met volgende geassocieerde partners:

- VTI Sint Jansberg te Maaseik,
- VOKA Kamer van Koophandel in Mechelen
- AGORA Vormingscentrum te Heusden Zolder.

Centraal in dit project staat het uitwisselen van ervaringen en resultaten tussen de partners op het vlak van samenwerking tussen VET en de arbeidsmarkt. Dit gebeurt op basis van

bezoeken aan de partners. Daarnaast wordt gekeken naar de overeenstemming tussen de competenties, die gevraagd worden op de arbeidsmarkt en deze die VET genereert. Er wordt speciale aandacht besteed aan de principes van screening en guidance binnen VET.

Studiebezoek aan Careers Bradford

Op 23, 24 en 25 februari werd door Mevr. Hendrika Vanstraelen (AGORA vzw), Mevr. Marleen Lemmens (CDO- VTI Sint Jansberg), Dhr. Jozef Vanraepenbusch (DBO) en Mevr. Tanja Biebaut (DBO) een bezoek gebracht aan de Britse partner, zijnde Careers Bradford.

Ook de Zweedse en Oostenrijkse partner waren aanwezig voor het studiebezoek. Een druk gevuld programma zorgde ervoor dat dit een uitdagend, confronterend en leerrijk studiebezoek was.

Op de eerste dag kregen we een uiteenzetting over het Britse guidance systeem en meer bepaald over de kwetsbare groepen en hun noden bij de transitie onderwijs/ arbeidsmarkt. Daarna bezochten we de 'Titus Salt School', waar we de kans kregen om zowel de klaslokalen te bezichtigen als om met de begeleidster van Careers Europe te praten over hoe zij jongeren begeleidt en ondersteunt in hun zoektocht naar werk, opleidingen en de verdere studieopties. We bezochten ook het historische centrum van de stad, waarna we terugkeerden naar Bradford voor een uiteenzetting over de 'Connexions' diensten.

De tweede dag was al even interessant als goed gevuld. In de voormiddag kregen we een presentatie over de evolutie in het Britse onderwijssysteem sinds de tweede wereldoorlog.

In de namiddag bezochten we een hogeschool in Bradford, waar we met eigen ogen konden zien hoe het er in de praktijk aan toeging en voor welke uitdagingen de studentenbegeleiders en de docenten iedere dag worden geplaatst.

Wat staat nog op het programma?

De maand mei is een drukke maand voor het project. Op 4, 5 en 6 mei staat er een studiebezoek aan de Oostenrijkse partner

gepland en op 18, 19 en 20 mei bezoeken we onze Zweedse partner. Een verslag hierover mag u in de volgende nieuwsbrief verwachten.

Tanja Biebaut

Euroguidance en de SID-IN's

Elk jaar organiseren de CLB's en het Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming de netoverschrijdende studie-informatiedagen (SID-in) in de vijf Vlaamse provincies. Het opzet van de Sid-in's is om de laatstejaars secundair onderwijs kennis te laten maken met de studiemogelijkheden na het secundair onderwijs en zeker met een zo volledig mogelijk aanbod hoger onderwijs en hen zo te ondersteunen in hun studiekeuze(proces). CLB-medewerkers op elke Sid-in gaven op de CLB stand informatie over het volwassenenonderwijs en waar wat kan gevolgd worden. Aangezien meer jongeren graag een studie-ervaring in het buitenland meepikken, kreeg Euroguidance de vraag om de jongeren op deze beurs te informeren en te woord te staan.

Het Euroguidance team was aanwezig op alle beurzen en geeft dan ook aan de jongeren en hun ouders informatie over studeren in het buitenland, vrijwilligerswerk, een gap-year,... Weer konden de beurzen rekenen op massale belangstelling en dit zowel tijdens de weekdagen met de schoolse bezoeken, als tijdens de weekends met de bezoeken van studenten en hun ouders.

Het overleg Kleurrijk Vlaanderen

Het Euroguidance team maakt deel uit van het overlegplatform Kleurrijk Vlaanderen, waar o.a. Vlohra en Jint mee deel van uitmaken. Niet alleen trekvogels doen het, maar elk jaar ook meer dan duizend jonge Vlamingen. Ze worden uitgestuurd door jeugdorganisaties, lokale overheden, NGO's, universiteiten, hogescholen en diverse andere actoren. Ginds zijn ze stagiair, doen ze vrijwilligerswerk, ontmoeten ze andere jongeren, lopen er school...

Hun aantal is de voorbije 5 jaren minstens verdubbeld. En ook hun vragen: over praktische voorbereiding, over ondersteuning tijdens hun verblijf, over kansen om achteraf hun verhaal kwijt te kunnen, ...

De grote trek... werd verdergezet. Na de eerste studiedag kwam het platform Kleurrijk Vlaanderen samen om uit de aanbevelingen die geformuleerd werden in de werkgroepen een aantal acties te filteren.

- Heel wat van de aanbevelingen uit het onderzoek kunnen direct worden aangewend binnen elke instelling/organisatie. We willen iedereen dus zeker uitnodigen om aan de slag te gaan met de meer dan 50 aanbevelingen i.v.m. voorbereiding, ondersteuning ter plaatse en nawerking ook binnen de eigen organisatie/sector
- We geloofden dat er verder werk gemaakt moet worden van een gedragen kwaliteitskader over jongerenprojecten in het Zuiden. Een kader dat zowel een houvast biedt aan de jongere, de organisatie in Vlaanderen als de partner in het Zuiden.

Zo'n gemeenschappelijk kader is tevens een instrument om toekomstige beleidsaanbevelingen te staven en de publieke beeldvorming op gebied van internationale jongerenmobiliteit te corrigeren.

Daarnaast willen we ook mee het pad effenen voor de ontwikkeling van instrumenten waarmee op verschillende praktische noden een antwoord kan geboden worden (o.a. vrijwilligersdatabank, centralisering van het vormingsaanbod, praktische info ter voorbereiding,...).

Dit vraagt echter nog verder onderzoek om de haalbaarheid hiervan te toetsen.

Op 4 maart 2009 kwam er dan een vervolg op de eerste "Grote trek". Weer konden we rekenen op een 150 tal geïnteresseerden, die deelnamen aan deze studiedag.

Tijdens de [Grote Trek 2](#), presenteerden we het kwaliteitskader voor jongeren die naar het Zuiden trekken en kon men verder ervaringen uitwisselen over de sectorgrenzen heen.

Op het menu van De Grote Trek 2 stond:

- de voorstelling van een kwaliteitskader voor jongerenmobiliteit naar het zuiden;
 - praktijkvoorbeelden van jongeren en organisaties uit Vlaanderen en het zuiden;
 - een flinke portie uitwisseling van ervaringen en tips en tricks over jongerenmobiliteit
- Moderator was Gie Goris, hoofdredacteur MO.

Het kwaliteitskader

Elk jaar trekken meer en meer jongeren als niet-toerist naar het Zuiden.

Dat er nood is aan een kwalitatieve ondersteuning van deze jongeren, was de conclusie die gemaakt werd tijdens de Grote Trek 1 studiedag in 2008.

De leden van het platform Kleurrijk Vlaanderen werkten daarom een sectoroverschrijdend kwaliteitskader voor jongerenmobiliteit naar het Zuiden uit. Het resultaat werd voorgesteld tijdens de Grote Trek 2 op woensdag 4 maart 2009 te Brussel.

Je kan de [tekst van het kwaliteitskader](#) ook downloaden (PDF)

Cartoons

Centraal in het kwaliteitskader staan 10 waarden en principes die belangrijk zijn voor een kwaliteitsvolle jongerenmobiliteit naar het Zuiden.

Deze worden geïllustreerd met 10 passende cartoons getekend door Stijn Gisquière.

Deze cartoons kan je downloaden (JPG) door op de naam te klikken.

- [Toegankelijkheid](#)
- [Participatie van de deelnemer](#)
- [Trajectbenadering](#)
- [Samenwerking tussen partners in Noord en Zuid](#)
- [Duidelijke rollen en doelstellingen](#)
- [Duurzaamheid](#)
- [Wereldburgerschap](#)
- [Praktische omkadering](#)
- [Competente begeleiding](#)
- [Monitoring en evaluatie](#)

Wil je meer informatie? Hou de Euroguidance webstek in de gaten of neem eens een kijkje op de website van JINT. <http://users.pandora.be/euroguidance/http://jint.be>

New skills for new jobs – Anticipating and matching labour market and skills needs

Binnen het kader van de Lissabonstrategie en het Europese economische herstelplan lanceerde de Europese Commissie (op 16/12/08) de Mededeling "New skills for new jobs". De voorgestelde maatregelen in deze Mededeling moeten Europa helpen op korte termijn de impact van de economische crisis op de arbeidsmarkt op te vangen en tegelijk de lange termijn visie te voeden.

Door voortdurende technologische ontwikkelingen, globalisatie, vergrijzing, verandering in de sociale structuren en vele andere factoren veranderen de Europese arbeidsmarkten – en bijgevolg ook de bijhorende vaardigheden – steeds sneller. Via deze weg presenteert de Europese Commissie haar evaluatie van de nodige vaardigheden en competenties tot 2020.

Meer informatie:

* Press release:

<http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/08/1984&format=HTML&aged=0&language=EN&guiLanguage=en>

* De tekst van de Mededeling EC COM(2008) 868/3: <http://ec.europa.eu/social/BlobServlet?docId=1516&language=en>

wflash december 2008 : Europa & Onderwijs

* Bijhorend werkdocument bij EC COM(2008) 868/3: <http://ec.europa.eu/social/BlobServlet?docId=1517&language=en>

Europees Parlement keurt ECVET en EQARF goed

Het Europees Parlement heeft op 18/12/08 in eerste lezing de twee hangende dossiers betreffende beroepsopleiding en –vorming goedgekeurd: ECVET (Europees systeem van studiepuntenoverdracht voor beroeps- onderwijs en –opleiding) en EQARF (Europees referentiekader voor kwaliteitsborging in beroepsonderwijs en –opleiding). Beide instrumenten leggen gemeenschappelijke referentiepunten vast met als doel kwaliteit in het onderwijs-systeem te verbeteren, meer transparantie betreffende de erkenning van buitenlandse beroepsbekwaamheden te creëren en grensoverschrijdende mobiliteit van werknemers te vergemakkelijken.

Meer informatie:

* Press Release:

http://www.europarl.europa.eu/pdfs/news/expert/infopress/20081217IPR45141/20081217IPR45141_en.pdf

* ECVET:

<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P6-TA-2008-0628+0+DOC+XML+V0//EN&language=EN>

* EQARF:

<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P6-TA-2008-0627+0+DOC+XML+V0//EN&language=EN>

Het Euroguidanceteam

ECE: Coöperatief ondernemen op internationaal vlak

Mini-ondernemingen, leerondernemingen, virtueel kantoor of oefenfirma's, het aanbod in Vlaanderen wat betreft bedrijfsprojecten is sterk uitgewerkt en kan bouwen op een lange traditie en ervaring. In hoeverre kan het project European Commitment to Entrepreneurship een innovatieve meerwaarde zijn en zich onderscheiden van de andere bedrijfsprojecten rond ondernemen in de klas voor de pilotscholen in Vlaanderen?

Coöperatief ondernemen en maatschappelijke verantwoordelijkheid

De nadruk binnen dit project ligt op "coöperatief ondernemen".

Deze ondernemingsvorm is een vorm die tot op heden maar al te stiefmoederlijk behandeld werd. In de klas wordt dit dan ook vaak slechts pro memoria vermeld.

We kennen deze vorm voornamelijk van de landbouwcoöperaties waarbij boeren gezamenlijk een machine aankopen om zo de kosten te spreiden en het rendement te verhogen. De laatste tijd horen we ook wel van de consumentencoöperaties, waarbij consumenten samen de handen in elkaar slaan om te voldoen aan een maatschappelijke en/of regionale nood. Denk maar aan het gezamenlijk aankopen van stookolie. En ondanks deze voorbeelden, blijft het de minst verspreide ondernemersvorm. Nochtans is het in dit economisch kritisch en onzekere klimaat een nuttige vorm om jonge starters een kans te geven. Zo helpt deze vorm om de markt voor een bedrijf meer te openen: bv. door gezamenlijk vervoer te regelen, diensten te bundelen om een

vollediger pakket aan te bieden, gemeenschappelijke infrastructuren gebruiken of administratie organiseren. Coöperatief ondernemen zorgt niet alleen voor een financiële return voor de leden, maar zorgt ook dat het tegemoet komt aan de behoeften van de leden. Samen kunnen ze iets realiseren dat ze alleen niet zouden kunnen gerealiseerd hebben. De leden zijn financieel en sociaal aandeelhouder, dus op het vlak van hiërarchie heeft iedereen inspraak in de missie en controle op de realisatie. Samenwerken, communicatie en teamspirit wordt dan wel heel belangrijk. Via het ECE-project willen we leerlingen niet alleen de mogelijkheid geven om coöperatief ondernemen te leren kennen, maar willen we ook de nadruk leggen op het belang van sleutelcompetenties zoals teamwerk – flexibiliteit – organisatorische aspecten - ... Het project gaat dankzij de coöperatieve principes om meer dan de ondernemersinhoud alleen. Bij coöperaties wordt de winst voornamelijk opnieuw geïnvesteerd in de eigen coöperatie, aangezien we binnen dit project geen coöperaties voor jaren op touw zetten, is het de bedoeling dat de deelnemers vooraf een project / goed doel selecteren met het hele team waarin zij hun winst wensen te investeren. Op deze manier leren zij ook sociale verantwoordelijkheden opnemen.

Coöpereren over de grenzen heen, een boost voor zakelijke communicatie in een vreemde taal

Het project wil niet fictief zijn. Leerlingen zullen heel concreet hun businessplan moeten uitvoeren. Hierbij leggen we de nadruk op het aangaan van coalities in de eigen omgeving. Wie kan ons helpen? Maken we onze producten zelf? Kunnen medeleerlingen uit andere richtingen ons hierin helpen? Hebben we lokale connecties? Het businessplan blijft niet alleen een voorstel, het wordt pure realiteit. Dit veronderstelt, naast het maken of aankopen van de producten, ook de eigenlijke export en import van deze producten, rekening houdend met de nodige verpakings- en verzendingskosten. Naast het lokale en interne coöpereren is er ook een belangrijke externe samenwerkingspoot. Zo zullen de opgerichte jongerencoöperaties ook over de grenzen heen een waardevolle samenwerking tot stand brengen. Het gaat er niet alleen om wat zij met hun bedrijf

willen in Vlaanderen, maar ze moeten ook stilstaan bij de noden en mogelijkheden van hun buitenlandse partner(s). Om coöperatief te kunnen samenwerken moeten de leerlingen de waarden van een coöperatie leren kennen, de belangen van hun leden in communicatie met andere coöperaties behartigen en open staan voor de vragen van de andere partner. In het project moet er nagedacht worden over hoe beiden zich daarin kunnen vinden. Er wordt dan ook aandacht besteed aan het leren kennen van de buitenlandse handelspartner, zowel het bedrijfskarakter als de cultuur van de partner worden daarbij belicht. De communicatie in een vreemde taal wordt zo op een formele en informele manier een realiteit. Door uitdaging, durf en ervaring leren de leerlingen in een praktische realiteitssituatie deze communicatie in een vreemde taal te oefenen en te verbeteren.

Het pilootproject in Vlaanderen – praktisch

In september 2009 starten de pilotscholen met de uitwerking van het project. Maximum zullen er in de testfase, die loopt van september 2009 tot en met juni 2010, 10 'coöperaties in de klas' opgericht worden. Leerkrachten kunnen a.d.h.v. de leidraad: "Team-up voor een verrijkende ondernemerschapservaring" de leerlingen helpen met het opstarten van hun eigen coöperatief bedrijf.

De Vlaamse coöperatieve bedrijfjes worden tegen het einde van het eerste trimester gekoppeld aan een buitenlandse partner. Via een internationale website zullen ze zichzelf kunnen voorstellen en de anderen kunnen leren kennen.

Door de ervaring van zowel leerlingen als leerkrachten, willen we komen tot een universele starterskit zodat in de toekomst het eenvoudiger is om als school deel te nemen aan het internationale netwerk en het internationale handeldrijven te realiseren vanuit de klas.

Voor meer informatie:

nathalie.briessinck@ond.vlaanderen.be

Nathalie Briessinck

E-portfolio & Europass

In de afgelopen maanden is in het project E-portfolio & Europass een reflectiewiel ontwikkeld in het kader van het contextualiseren van competenties. De bedoeling was om meer concrete invulling te geven aan competenties. Vaak worden competenties gereduceerd tot lijsten die we kunnen onderbrengen in verschillende categorieën. Maar veel jongeren ervaren moeilijkheden met het benoemen van competenties in een bepaalde situatie.

De bedoeling van het reflectiewiel is te reflecteren over een probleem of een situatie dat zich heeft voorgedaan om je eigen handelen en communiceren hierin beter te leren kennen. We vertrekken daarbij van 5 BRONNEN: "situatie – rolverdeling – handelen & communicatie – evaluatie – toekomstdoelen". We gaan deze 5 bronnen verder uitdiepen door heel korte vraagjes die bij deze bronnen horen te beantwoorden. Door op deze manier te reflecteren, vertrekkend vanuit een concrete situatie, is het mogelijk om een profielschets te maken van jezelf in een bepaalde situatie / context. Met dit profiel kan je nieuwe manieren van handelen en communiceren in een soortgelijke of nieuwe / andere situatie uitproberen en wordt het levenslang leren gestimuleerd.

Vanuit dit Europese project dat gepromoot wordt door de Conservatoire National des Arts et Métiers in Parijs, wilden we een rechtstreekse link leggen met het e-portfolio MY DIGITAL ME. De bedoeling is om ook binnen MY DIGITAL ME competenties meer in context te kunnen plaatsen. In dit e-portfolio bestaat de functionaliteit al om de competentie te gaan beschrijven, maar vaak gebeurt dit te algemeen. Aan de hand van het gemaakte profiel, kunnen leerlingen met behulp van leerkrachten de competenties contextgebonden gaan omschrijven.

In MY DIGITAL ME komt dat op het volgende neer:
Bv. voor de vakspecifieke competenties:
Hierin kan enerzijds een naam aan een categorie gegeven worden en kan deze categorie ook omschreven worden.
Vervolgens kunnen er ook competenties

toegevoegd worden waarvoor ook de mogelijkheid voorzien is om die meer in een context te omschrijven.

De bedoeling is om via het reflectiewiel de nodige informatie te verzamelen om de omschrijving van de categorie onder welke de competentie valt te omschrijven in een context. Dit zomaar doen, blijkt niet evident voor jongeren. Met het reflectiewiel willen we hen enkele vraagjes stellen die hen het contextprofiel leert schetsen. Ze creëren op deze manier op voorhand hun eigen inhoud die hen kan helpen om de categorieën en de competenties in MY DIGITAL ME te plaatsen in een voor hen gekende context.

In de loop van de maand maart en april 2009 werd het reflectiewiel uitgetest in enkele klassen van het 5e jaar TSO en het 6e jaar BSO. Uit deze testfase bleek dat het voor jongeren nog steeds een hele opdracht is om bewust over zichzelf, hun handelen en hun competenties te reflecteren. Initiatieven hieromtrent moeten in de toekomst dan ook de nodige aandacht blijven genieten.

Begin juli 2009 komt het Europees netwerk samen op een derde transnationaal seminarie in de Universiteit van Rome om de verschillende ontwikkelingen in de partnerlanden voor te stellen.

Voor meer informatie, contacteer de projectverantwoordelijke:
nathalie.briessinck@ond.vlaanderen.be

ELEKTRO CHALLENGE

i.s.m. de DBO

Op zoek naar de beste leerling elektriciens van België

Binnen het werkgebied van de DBO; snijpunt onderwijs-arbeidsmarkt zijn we partner in het organiseren van de elektrowedstrijd "Elektro Challenge".

Net als bij andere bedrijfstakken heeft ook de elektrotechnische sector een wedstrijd die op zoek gaat naar de beste leerling-elektriciens. De deelnemers zijn meer bepaald laatstejaars van het TSO/BSO en cursisten uit een elektriciteitsopleiding van het DBSO en de leertijd Syntra Vlaanderen. Organisator van deze wedstrijd is Vormelek, het kennis- en opleidingscentrum van de elektrotechnische sector. Het initiatief werd genomen door de sociale partners van de sector elektriciens, meer bepaald installatie en distributie. De wedstrijd bestaat uit provinciale preselecties en een nationale finale. Alle scholen met een opleiding elektriciteit kunnen met maximum 2 leerlingen per studierichting inschrijven. Er kan gekozen worden tussen een residentiële en een industriële proef.

De leerlingen worden tijdens deze editie getest op drie vlakken:

- de praktische verwezenlijking van een deelinstallatie en een verdeelbord of stuurkast i.f.v. het betreffende onderdeel;
- uitzoeken op een residentiële of industriële schakeling;
- praktische wetenswaardigheden en wetgeving betreffende het uitgevoerde onderdeel.

De provinciale preselecties vonden dit jaar plaats van januari tot april. De finale is op 13 mei 2009.

Bij elke preselectie zijn er 2 winnaars: één voor de residentiële en één voor de industriële proef. Elke deelnemer krijgt een aankoopcheque. De winnaars krijgen daarenboven nog een certificaat en een ticket voor de finale. Deze dag wordt een

waar feestevenement, niet alleen voor de winnaars, maar ook voor hun klasgenoten en begeleidende leraars.

De activiteiten van de DBO bestaan in de samenwerking met Vormelek uit twee delen: Enerzijds is de DBO lid van de werkgroep die inhoudelijk de proef mee bepaalt. De proef en de evaluatie wordt opgesteld door de verantwoordelijken van de federaties en enkele andere partners van Vormelek. Belangrijk uitgangspunt is dat de bedrijven zich kunnen herkennen in een valabele en relevante proef en dat onderwijs meedenkt vanuit de opleidingen en aftoetst of de proef haalbaar is voor de beoogde leerlingen. Anderzijds is de DBO ook jurylid bij de Vlaamse preselecties. Dit is een erg interessante gelegenheid om de confrontatie aan te gaan met de "echte leerling". Ook de contacten met de vertegenwoordigers van de plaatselijke bedrijven (die ook optreden als jurylid) maken de afstand tussen onderwijs en de beroepswereld wezenlijk kleiner.

Interessant is ook dat een medewerker van het Waalse onderwijs eveneens rond de tafel zit tijdens de conceptfase waardoor we merken dat overeenkomsten en verschillen in noord en zuid tot gelijkaardige conclusies kunnen leiden.

Tot slot een warme oproep aan alle scholen met een opleiding uit de elektrotechnische sector die niet eerder deelnamen om ook hun kans te wagen in deze unieke "challenge". Als je de sprong nog niet hebt aangedurfd, geef de leerlingen en de school de kans om naar buiten te komen en mee te dingen naar de begeerde titel van de beste leerling-elektricien van België...

Voor meer info:

http://www.stroomopwaarts.be/leerlingen/elektro_challenge.html

Luc Vandenhoeck

Proleron

Sinds 1 februari 2009 is het project Proleron officieel gestart.

Op 9 maart 2009 vond in het RADISSON SAS Astrid Hotel te Antwerpen al een eerste nascholingsevent plaats, nl. het Praatcafé rond Ondernemerschap voor leraren secundair onderwijs.

Tijdens dit Praatcafé stonden een aantal specialisten uit de ondernemerswereld de leraren te woord en beantwoordden zij in een ongedwongen sfeer al hun vragen over ondernemerschap.

Twee account managers van het Agentschap Ondernemen (dat toen nog VLAO heette), kwamen uitleg geven over het opstarten van een zaak, de haalbaarheidsstudie, het ondernemingsplan en de financierings- en subsidiesteun die de overheid hierbij verleent.

Een business developer van ING beantwoordde alle vragen over starters- en ondernemerskredieten. Ook de verzekeringen voor zelfstandigen kwamen aan bod.

Met Rik Carpentier, directeur van het Ondernemingsloket Eunomia konden de leraren praten over de Kruispuntbank van ondernemingen en het ondernemingsloket.

Twee docenten praatten ronduit over ondernemerschapsonderwijs, boekhouding, fiscaliteit, personen- en vennootschapsbelasting en successierechten.

De deelnemende leraren vonden het een leerrijke ervaring die zeker voor herhaling vatbaar is.

Intussen startte Proleron ook een uitgebreide communicatieronde i.v.m. de Proleronstages rond ondernemerschap op en dit zowel naar scholen, bedrijven als naar leerkrachten toe. Een persbericht, een folder, een directmailing en een aantal vermeldingen op diverse websites maakten dat we al snel heel veel aanvragen van leraren ontvingen. Eind april werden in totaal 208 snuffel- en doestages door leraren aangevraagd.

De zoektocht naar stagebedrijven verloopt, mede door de huidige economische crisis niet zo gemakkelijk. Op basis van de woonplaats en de opgegeven voorkeuren van de leraren wordt gericht gezocht naar stagebedrijven.

Op 7 mei 2009 vond een tweede nascholingsevent van Proleron in verband met Maatschappelijk verantwoord ondernemen plaats in het ING-gebouw Marnix te Brussel. Een hele voormiddag ging de aandacht uit naar verantwoord en sociaal ondernemen. Leraren, docenten VO en leraren en studenten uit de leraren-opleiding konden kiezen uit een ruim aanbod aan workshops en lezingen: voorstelling van een informatief spel "MVO aan het roer", een discussiespel (H)eerlijk duurt het langst! over bewuster omgaan met voeding, een uiteenzetting over werken op school rond eerlijke handel, een lezing over de eigenheid van de sociale economie in Vlaanderen en de verhouding met MVO en tot slot een getuigenis van directeur Dirk Rombout van het bedrijf Passwerk dat de kwaliteiten inzet van mensen met een autismespectrumstoornis (=ASS), met een normale begaafdheid, voor softwaretestactiviteiten.

Voor meer informatie over het project, contacteer de projectverantwoordelijke via hilde.vanderperre@ond.vlaanderen.be

Hilde Van der Perre

Europapreneur nu online

Europapreneur is een Fins project binnen Leonardo Da Vinci (Transfer of innovation) waarbij DBO partner is voor Vlaanderen. Europapreneur staat voor:

'Een innovatieve weg naar gemeenschappelijke Europese competentiegerichte ondernemerskwalificaties en een Europees ondernemersdiploma'.

Je kan vanaf nu de website (in alle talen van de partners) bezoeken via volgende link: www.europapreneur.eu Op deze website vind je alle informatie over o.a. de doelstellingen van het project, de partners, de verwachte resultaten en het werkprogramma.

Info: paul.schram@ond.vlaanderen.be

SEET (Stimulating Entrepreneurial Education and Training)

Dit project organiseert regelmatig Study Visits naar één van de partnerlanden. Tijdens deze bezoeken krijgen de deelnemers uitvoerig de kans om kennis te maken met projecten, acties en activiteiten rond het thema 'Ondernemend Onderwijs' in het gastland. Als partner binnen dit project biedt DBO geïnteresseerde leraren de kans om gratis deel te nemen aan deze studiebezoeken.

Op 18 en 19 maart 09 vond een studiebezoek aan Cardiff in Wales plaats. Gastheer was The Welsh Assembly Government.

Elke Gonnissen, lerares aan het Koninklijk Atheneum van Genk, nam op uitnodiging van DBO deel aan dit studiebezoek. Lees hieronder haar verslag.

SEET is een project dat loopt binnen Leonardo Da Vinci (partnerschapsproject). Meer info kan je nalezen op: <http://www.competento.be/seetpage.aspx> Wil je graag deelnemen aan een studiebezoek georganiseerd door SEET?

Stuur dan je kandidatuur naar paul.schram@ond.vlaanderen.be
Het volgende studiebezoek gaat in oktober 09 naar Nederland.

*Paul Schram
projectverantwoordelijke ondernemerschap*

Verslag SEET, studiebezoek Cardiff, Wales

"Vision without action is merely a dream.
Action without vision just passes time.
Vision with action can change the World."

Nelson Mandela

Op 18 en 19 maart 2009 heb ik een studiebezoek bijgewoond te Cardiff, Verenigd Koninkrijk. Dit bezoek werd georganiseerd door the Welsh Assembly Government in het kader van het SEET study visits programme. Het doel van dit verslag is om u te informeren over mijn leerrijke ervaring in Wales.

De eerste dag van ons studiebezoek vond plaats in het Wales Millennium Centre. Hier maakten we kennis met alle andere deelnemers. Tot mijn grote vreugde waren er maar achttien deelnemers. Hierdoor was de sfeer meteen ontspannen en praatte iedereen zo'n beetje met iedereen.

Er waren zowel leerkrachten als mensen van het ministerie uit allerlei Europese landen zoals IJsland, Noorwegen, Spanje, Portugal... In de voormiddag kregen we een introductie over hoe ondernemerschap bij jongeren werd aangewakkerd.

Ze beginnen reeds vanaf zes jaar de kinderen bewust te maken van de behoefte aan creativiteit en samenwerking. Ze gaan uit van de veronderstelling: jong geleerd, is oud gedaan. Ik vind dit een goed uitgangspunt. Jongeren moeten bewust worden gemaakt dat ondernemerschap een mogelijke carrièreoptie is.

In de namiddag hadden we de eer om de finale bij te wonen van de 'Global Enterprise Challenge 2009'. Leerlingen (17-18 jaar) hadden de dag ervoor in teams van zes deelgenomen aan een 24uur durende wedstrijd waarbij ze een idee moesten bedenken en een ondernemingsplan moesten opstellen. De vier best presterende teams kwamen hun idee naar voren brengen waaruit een jury dan de winnaar koos. De finale speelde zich af gedurende een lunch. Voor de soep was er het welkomstwoord. Na het voorgerecht kwamen twee finalisten hun plan voorstellen en na het

hoofdgerecht de volgende twee. Na het dessert werd de winnaar bekend gemaakt. Wat ik het fijnste aan deze lunch vond, was dat we aan een tafel werden geplaatst waar we niemand van kenden. Zo kwam ik aan de tafel van de Rumney High School van Cardiff. Hier had ik de kans om met de leerlingen en hun leerkracht te praten. Wat nog het interessantste was, was dat aan de tafel ook een 'role model' zat. Een Dynamo Role Model is een persoon die zelf een ondernemer is en in de klassen zijn verhaal gaat doen. Het rolmodelproject is één van de paradepaardjes van de Welsh Assembly Government. Hij beantwoordde al mijn vragen en was zeer vriendelijk.

Na de finale van de wedstrijd en de lunch maakten we kennis met vijf andere 'role models'. Het was reeds een vermoedende dag geweest en ik moet eerlijk toegeven dat ik het niet erg zag zitten om nog een uur naar vijf mensen hun verhalen te luisteren. Maar vanaf het moment dat ze begonnen te vertellen was ik (en alle anderen) ongelofelijk geboeid door hun verhalen. Ik heb dit jaar al twee keer een ondernemer in de klas uitgenodigd, maar geen enkele van de twee vertelde zo vol enthousiasme zijn verhaal als de rolmodellen die ik daar ontmoet heb. Dit was voor mij nog maar eens een bewijs dat het heel belangrijk is om dynamisch en vol overgave voor de klas te staan. Als je als leerkracht je vak al niet met het nodige enthousiasme geeft, is het zeer moeilijk om van je leerlingen dan inzet en motivatie te verwachten.

Na deze leerrijke dag kregen we nog een geleid bezoek aan het centrum van Cardiff. Daarna sloten we de avond af met een uitgebreid diner. Hier kregen we de kans om met iedereen ideeën uit te wisselen en wat te praten.

Op donderdag 19 maart vond de studiedag plaats in een prachtig gebouw, The Mansion House genaamd. Het was een oud herenhuis dat nu nog wordt gebruikt voor huwelijksplechtigheden en congressen. Tijdens deze tweede dag van het studiebezoek zijn allerlei scholen en universiteiten presentaties komen geven over hoe zij ondernemerschap 'leren' aan hun leerlingen. Hier heb ik allerlei ideeën opgedaan die ik in mijn lessen kan gebruiken. Vooral de 16 tekeningen van

'The Habits of mind' van Art Costa and Benna Kallick ga ik op afzonderlijke bladen afdrucken en in mijn klas hangen. Ze geven volgens mij een duidelijk signaal over ondernemingszin aan de leerlingen.

Wat zeer fijn was, was dat na iedere presentatie er een koffiepauze was waarin we de mogelijkheid hadden om de leerkrachten van de verschillende scholen persoonlijk aan te spreken en onze vragen te stellen.

Wat ik die tweede dag zeker bevestigd heb gekregen, is dat de coaching van leerlingen zeer belangrijk is. Leerkrachten moeten openstaan voor ideeën van studenten. Zowel leerlingen als leerkrachten moeten stoppen met 'red light thinking' en meer 'green light thinking' stimuleren!

Graag zou ik mijn directeur Monique Bruyndonckx en de heer Paul Schram nog willen bedanken om mij de kans te geven om mee te gaan naar Wales. Het waren twee leerrijke dagen en ik ben er van overtuigd dat ik er zeker in de klas gebruik van ga kunnen maken.

"The road to success is always under construction"

Anon

Elke Gonnissen

Gezocht: ondernemende jongeren!

Hebben je leerlingen/cursisten het gat in de markt ontdekt? Lopen ze rond met een beloftevol startersidee? Schrijf ze dan in voor de gratis wedstrijd 'Beloftevolle Ondernemer 2010'. Er is een goed gevulde prijzenpot. De deelname aan deze ondernemingsplanwedstrijd die DBO al voor de 7de maal organiseert in samenwerking met ING, LVZ en VLEW kadert perfect in een project rond ondernemerschap op school (vakoverschrijdend), activiteiten tijdens de vrije ruimte, een GIP of een eindwerk, de

ondernemersklasseweek 2010, de lessen bedrijfsbeheer.

De wedstrijd richt zich naar alle jongeren 3de graad secundair onderwijs. Ook cursisten uit het volwassenenonderwijs mogen deelnemen. Een duidelijke handleiding, een invulbaar ondernemingsplan, checklists en e-learningtools helpen de deelnemers zeker op weg (downloadbaar vanaf september 2009).

Inschrijvingsformulier, wedstrijdformulier, handleiding en wedstrijdreglement zullen beschikbaar zijn bij de start van het volgende schooljaar.

Kijk ook op www.omoo.be (bij 'Onderwijs' → 'Wedstrijd') voor info en sfeerbeelden.

Vragen en info:

paul.schram@ond.vlaanderen.be

Beloftevolle Ondernemer

2010

**Een ondernemingsplanwedstrijd
voor secundair onderwijs en
volwassenenonderwijs**

M.m.v.:

Sint-Amanscollege Kortrijk heeft meest ondernemend schoolteam

Maandag 9 maart 2009 werd in Antwerpen met de scholencompetitie COOS het startschot gegeven van de Ondernemersklasseweek 2009. 50 schoolteams met telkens 5 leerlingen secundair onderwijs uit gans Vlaanderen namen er in het Radisson SAS Astrid hotel deel aan de Competitie rond ondernemerskwaliteiten voor schoolteams, een initiatief

van de Dienst Beroepsopleiding van het departement Onderwijs. Tijdens de voormiddag legden de teams een aantal praktische proeven af waarbij zij hun ondernemersvaardigheden konden bewijzen. In de namiddag, na een ontspannend bezoekje aan Aquatopia, stond een quiz op het programma. In tien quizrondes werd er gepeild naar de ondernemerskennis van de deelnemers.

Het Sint-Amanscollege uit Kortrijk ging met de gouden trofee 'Schoolteam met de beste ondernemerskwaliteiten' naar huis. De zilveren trofee was voor het Sint-Ursulalyceum uit Lier. Wico Campus Sint-Hubertus uit Neerpelt veroverde de bronzen trofee.

Dit is de volledige top 10:

Plaats	School	Gemeente
1	Sint-Amanscollege	Kortrijk
2	Sint-Ursulalyceum	Lier
3	Wico Campus Sint-Hubertus	Neerpelt
4	Sint-Theresiacollege	Kappelle-op-den-Bos
5	K.A.	Lier
6	Sint-Augustinus	Bree
7	H. Pius X-instituut	Antwerpen
8	K.A.	Diest
9	Sint-Jorisschool	Menen
10	Handelsschool Visitatie	Mariakerke

Wil je enkele sfeerbeelden bekijken? Surf dan naar : www.atv.be (nieuwsbericht 9 maart 09) of gebruik deze link: <http://www.atv.be/v3/newsdetail.aspx?mid=2&d=11642>

Info:
Paul Schram
projectverantwoordelijke COOS
02 553 88 96
paul.schram@ond.vlaanderen.be

J@W's: "Jongeren at work"

Dit ESF project wil de tewerkstellingskansen van schoolverlaters uit BuSO opleidingsvorm 3 verbeteren. We stellen vast dat, één jaar na het verlaten van de school, de jongeren die de richting grootkeuken volgden, de grootste groep vormen onder de werklozen. Ook in andere afstudeerrichtingen neemt de werkloosheid toe in vergelijking met de periode dat ze de school verlieten. De OV3 schoolverlaters die een ABO jaar hebben gevolgd, zijn duidelijk beter af dan zij die het alternerend jaar overslaan.

GTB, DBO, BuSO-OV3-scholen, VDAB, GOB's, het opleidingsfonds van de sector horeca (Horeca Vorming Vlaanderen), voeding (IPV), de uitzendsector (Vooruitzenden) en RESOC slaan daarom de handen in elkaar om deze jongeren sneller en beter te laten doorstromen naar bedrijven uit de richting waarin zij opgeleid werden met het oog op een duurzame tewerkstelling. We willen ervoor zorgen dat de nu 'lineaire' toeleiding van de jongeren naar de verschillende dienstverleners wordt omgebogen tot een 'overvloeiende' samenwerking. Hierdoor realiseren we een optimalere transitie van school naar werk, vinden meer jongeren een geschikte job en vinden bedrijven geschikt personeel voor hun huidige knelpuntvacatures.

Om deze doelstelling te verwezenlijken is het in eerste instantie belangrijk een partnerschap op te zetten. Door de structurele samenwerking blijven de betrokken actoren (Vlaams en provinciaal) in overleg om oplossingen te zoeken voor nieuwe evoluties en problemen.

In tweede instantie wordt de transitie van de jongeren van school naar werk verbeterd door instrument- en methodiekontwikkeling. Op Vlaams niveau wordt gewerkt aan instrumenten, die door regionale partnerschappen in elke provincie uitgetest en geëvalueerd worden. Deze methodiekontwikkeling bevat:

- een competentie-instrument
Het competentie-instrument biedt een overzicht van hoe goed de OV3-jongere scoort op de technische en generieke competenties die nodig zijn om als starter aan de slag te gaan in de sector horeca of

voeding. Voor de jongere is het een hulpmiddel om zijn eigen competenties te leren verwoorden en een werkgever hiervan te overtuigen. Voor dienstverleners verschaft het informatie over sterke punten en leerpunten van de jongere.

- een bijscholingsaanbod
Het bijscholingsaanbod versterkt de competenties van OV3-jongeren die nog niet over de nodige startcompetenties beschikken om in de genoemde sectoren aan de slag te gaan.

- een aanbod voor werkgevers
Om werkgevers, mentoren in bedrijven en uitzendconsulenten te sensibiliseren, te informeren en te stimuleren, wordt een handleiding uitgewerkt en een module voorzien binnen de peter- en meterschapstrainingen.

In deze fase van het project organiseren we een focusgroep om personen aan het woord te laten die niet rechtstreeks bij het project betrokken zijn, maar een interessante insteek kunnen bieden naar de verdere ontwikkeling van de instrumenten.

Op 1 april 2009 startte actie 2 van het J@W's project in het kader van de ESF oproep 90 'sociale inclusie'. Het promotor-schap wordt waargenomen door GTB Vlaanderen, de DBO is partner in dit project. Contactpersoon voor de DBO luc.coene@ond.vlaanderen.be

Luc Coene

VOLA (Alternering voor OV2 schoolverlaters)

Even in herinnering brengen dat het ESF project VOLA een vlottere transitie naar de arbeidsmarkt beoogt voor OV2 schoolverlaters. Het project wil dit doen door alternering voor hen mogelijk te maken, door een betere samenwerking tussen onderwijs (school en CLB) en arbeidsmarktactoren, tussen onderwijs en trajectbegeleiders te realiseren; en het ontwikkelen van innovatieve instrumenten voor zowel de betrokken jongeren als hun begeleiders.

Het VOLA project gaat zijn tweede fase in. Na de voorbereidende fase (van 1 november 2008 tot einde maart 2009) start nu de fase van de uitvoering.

Een belangrijke pijler hiervan bestaat erin een samenwerkingsverband in een zestal regio's tot stand te brengen. Deze regio's zijn als volgt omschreven:

- Regio Antwerpen
- Regio Oost-Vlaanderen - Gent
- Regio Oost-Vlaanderen - Aalst
- Regio Leuven
- Regio West-Vlaanderen Oostende/Poperinge
- Regio Limburg

Per regio wordt een samenwerking tot stand gebracht tussen één of twee BuSO scholen opleidingsvorm 2, het CLB van die scholen, meerdere beschutte werkplaatsen en/of bedrijven van het NEC ui de regio, de provinciale gespecialiseerde traject-begeleidingsdiensten (GTB), Jobkanaal van Unizo en het Resoc van de betreffende provincie.

Op korte termijn (tegen september 2009) hebben deze samenwerkingsverbanden de opdracht om een 7 tal OV2 jongeren in de laatste fase van hun schoolcarrière een bedrijf aan te bieden om er 2 à 3 dagen altemnerend te gaan werken. De scholen en het CLB overleggen momenteel wie hiervoor in aanmerking komt.

Contacten met ouders of vertegenwoordigers worden nu al gelegd. De cruciale vraag is echter of het een beschutte werkplaats of een bedrijf van het normaal economisch circuit (NEC) wordt. Het profiel van de jongere en het aanbod in de regio bepalen uiteindelijk de matching. Het is onze betrachting om deze zorg voortaan niet langer tot onderwijs te beperken maar deze open te gooien naar andere (arbeidsmarkt) actoren.

Door altemnering worden deze jongeren in een vroeger stadium op een werkplek ingeschakeld waardoor de eigenlijke doorstroming van de school naar werk vlotter kan verlopen. Dit zal de jongeren meer continuïteit bieden.

Op zich is de stage in een BW voor deze groep niet nieuw. Het verschil met altemnering zit in het feit dat deze stage systematischer en meer doorgedreven is. De altemnering is in deze context gedurende één schooljaar 2 à 3 dagen per week voorzien en de opvolging wordt formeler aangepakt. De aan te leren competenties worden vooraf duidelijk afgesproken en achteraf ook opgevolgd.

Het VOLA project wil ook nagaan in welke mate OV2 schoolverlaters terecht kunnen in het NEC. Natuurlijk speelt de economische recessie momenteel een nefaste rol.

Toch proberen we via een resonantiegroep met enkele sectoren mogelijkheden te creëren. Het gaat om EDUplus, de groene sectoren; IVOC, confectie en textielonderhoud; OCH, opleidingscentrum hout en Unizo-Vlaanderen. De projectdoelstellingen kunnen alleen gerealiseerd worden als een deel jongeren een kans tot altemnering krijgen in NEC bedrijven. Dit zal in de loop van het project moeten blijken.

Om het project te sturen en uit te werken worden innovatieve instrumenten ontwikkeld. De 'GPS naar werk' is een digitaal instrument dat info bevat over het functioneren van de arbeidsmarkt. Het innovatieve bestaat erin deze info in een begrijpelijke vorm en taal voor de doelgroep aantrekkelijk te maken. De job box OV2 bevat een verzameling van (deel)functies in BW's en bedrijven van het NEC; functies en deelfuncties die haalbaar zijn voor OV2 schoolverlaters. In elk profiel worden de verwachte competenties gekoppeld aan de geboden competenties waardoor het instrument interessant wordt voor de jongeren zelf maar ook voor de werkgevers en de school/trajectbegeleiders.

De volle ideeënbus bevat suggesties en ondersteuning voor de intermediairen. Hoe arbeidsmarktgerichte competenties in de leeromgeving van de jongere aanbrengen? Hoe arbeidsmarktgerichte competenties in de leefomgeving oefenen? Hoe andere dan meewerkende bedrijven voor de doelgroep engageren? Hoe een regionaal samenwerkingsverband opstarten?

De ideeënbus brengt hiervoor suggesties en didactische hulpmiddelen aan.

De begeleidingsinstrumenten zoals meting arbeidsrijpheid, opvolging van de altemnering, onthaal van de jongeren op de werkplek worden in consensus met de betrokken actoren ontwikkeld.

Deze instrumenten worden door de medewerkers op het terrein getoetst, geremedieerd en bijgestuurd. Dit proces wordt via smartschool van de DBO gevoerd.

Samengevat kunnen we stellen dat het project goed gelanceerd is en vanaf september op de werkvloer in volle kruissnelheid zal komen.

Het project VOLA wordt gepromoot door de DBO in partnerschap met GTB-Vlaanderen, de VDAB en de vzw VLAB, koepel van de beschutte werkplaatsen. De actie 2 loopt van 1 april 2009 tot eind oktober 2010.

Contactpersoon luc.coene@ond.vlaanderen.be

Luc Coene

project DODI, concrete uitwerking gestart!

De actie 2 van het project DODI (Van drop out naar drop in) loopt van 1 april 2009 tot 31 oktober 2010 in het kader van oproep 90 van ESF 'Sociale inclusie'.

De regio's waar dit project zal gevoerd worden:

- Antwerpen: KA Hoboken en CLB 6 Antwerpen
- Mechelen: KTA Wollemarkt en het CLB van het GO! Mechelen
- Gent: Technisch Instituut St.- Antonius en het Vrij CLB regio Gent
- Eeklo: Atheneum & Leefschool De Tandem en het CLB van het GO! Deinze-Eeklo
- Hasselt: TI Heilig Hart, Hasselt en het Vrij CLB regio Hasselt
- Aalst: KA Oudenaarde en het CLB van het GO! Oudenaarde
- Leuven: PISO, Tienen en het CLB van het GO! Leuven-Tienen-Landen
- Tongeren: Scholengroep O.-L.-V. St.-Truiden en het Vrij CLB Zuid-Limburg
- Vilvoorde: BuSO Don Bosco Halle en het Vrij CLB Halle

In deze regio's zullen de scholen en de CLB's samenwerken met arbeidsmarkt-actoren van de VDAB. Deze samenwerking wordt geformaliseerd en binnen de regionale werking afgesproken. Er wordt rond drie grote doelstellingen gewerkt.

Het vroegtijdige kunnen inbedden van risicojongeren bij de arbeidsmarkt-actoren.

Door te werken met indicatoren zoals problematische afwezigheid, hoog spijbelgedrag, zeer lage motivatie, probleemveroorzakend schoolgedrag, kunnen de zogenaamde knipperlicht leerlingen vroegtijdig worden opgespoord.

Een begeleiding op maat wordt aangeboden door het schoolteam én door de VDAB. Deze risicojongeren zijn dus gekend bij de relevante dienstverleners op de arbeidsmarkt, nog voor ze de school verlaten. Daarvoor is de afstemming met de diverse arbeidsmarkt-actoren belangrijk. Er worden methodieken en strategieën ontwikkeld om de keuze van leerlingen die hun school-loopbaan afbreken of beëindigen vóór het bereiken van een startkwalificatie zodanig te beïnvloeden dat ze die keuze ongedaan maken en opnieuw gemotiveerd zijn om hun studies pas te beëindigen nadat ze een startkwalificatie hebben behaald.

Een communicatieplan wordt hiervoor uitgewerkt, de beschikbare arbeidsmarkt-informatie wordt voor het schoolteam, de betrokken leerlingen en hun ouders ontsloten. Een uitwisseling van gegevens tussen de dienstverleners van het onderwijs en de dienstverleners op de arbeidsmarkt komt op gang en is geconcretiseerd.

Loopbaangericht denken wordt in onderwijsinstellingen bijgebracht.

Het concept loopbaanleren levert een aantal nieuwe ideeën en mogelijkheden op. Voor alle leerlingen wordt een pakket rond loopbaanleren uitgewerkt en ook een handleiding die de leerkrachten moet helpen bij het laten verwerven van die competenties door hun leerlingen. Accenten worden gelegd op:

- vraaggestuurd leren vanuit de leerling
- loopbaanzelfsturing
- loopbaangerichte competenties ontwikkelen: motievenreflexie (wensen en waarden); kwaliteitsreflexie (wat kan ik en wat niet), werkexploratie (eisen en waarden in het werk), loopbaanaansturing (in welke mate kan ik plannen en sturen?), netwerken (contacten opbouwen en onderhouden)
- arbeidsidentiteit ontwikkelen: wat betekent arbeid voor mij? Wat wil ik via mijn arbeid voor anderen betekenen)
- dialogische cultuur over de gewenste loopbaan tussen leerling en leraar/mentor/stagebegeleider ontwikkelen op basis van concrete ervaringen
- competenties die waardevol zijn in functie van de arbeidsmarkt, maar niet worden gekwalificeerd door middel van een getuigschrift of diploma, zijn gekend door

de scholen, de dienstverleners en de jongeren zelf bv. als jobstudent

De onderwijsactoren ontwikkelen ook een aantal tools om rond arbeidsgerelateerde kwaliteiten te werken.

Een warme overdracht tussen onderwijs en arbeidsmarkt wordt verzekerd door een gemeenschappelijke aanpak vanuit de school, de VDAB en andere betrokken actoren in de regionale werking.

De klemtoon ligt op het ondersteunen en begeleiden van de jongeren door het schoolteam en de VDAB samen. Opvolging door de arbeidsmarktactoren vloeit automatisch voort uit begeleiding binnen het onderwijssysteem. De onderwijsactoren krijgen een aanpak aangereikt om risicjongeren meer loopbaangericht te begeleiden waardoor ze een beter inzicht krijgen in de eigen beroepswens en een beroepsbeeld volgens de 'eisen' van de arbeidsmarkt. Bestaande VDAB instrumenten (zoals BOR-INT en BOR-COMP) worden gebruikt en verfijnd. Het schoolteam leert het gebruik van dit instrumentarium in de school aan om bv. gedemotiveerde leerlingen op basis van hun interesses een nieuwe studiekeuze aan te bieden. Daarnaast wordt het gebruik van een E portfolio zoals 'My Digital Me' gestimuleerd en gecombineerd met dialoog hierover.

Alle achtergrondkennis die men van de betrokken jongeren heeft, moet eenvoudig kunnen worden overgedragen aan de verschillende dienstverleners, om het traject zo kort mogelijk te houden.

In de school wordt meer aandacht besteed aan het arbeidsmarktgebeuren. Los van de normale acties die gericht zijn op laatstejaarsstudenten, wordt zichtbaarheid gegeven aan VDAB/GTB. De regionale groepen zijn vrij om te bepalen op welke manier dit praktisch ten uitvoer wordt gebracht (bv. brochures, affiches, zitdagen, consultaties op afspraak, medewerking aan themadagen, ...). Andere acties kunnen zijn: de GIP arbeidsmarktgericht maken, de stages enten op de loopbaankeuze en beter integreren in het geheel van de opleiding. Stagecoördinatoren worden zo begeleiders in loopbaanleren. Er kan ook aandacht worden besteed aan de toekomst op de arbeidsmarkt via de website van de school en in het schooltijdschrift, e.a.

Alles bij elkaar is het project DODI ambitieus en wil deze aanpak in de meewerkende scholen realiseren met steun van de Dienst Beroepsopleiding.

Contactpersoon voor onderwijs:
luc.coene@ond.vlaanderen.be

Leren en Werken: even opgefrist.

Alternerend leren-werken is een totaal andere manier van leren, veel minder gebaseerd op theoretische kennisoverdracht en veel meer georiënteerd op de beroepspraktijk. In Vlaanderen volgen ongeveer 11.000 jongeren een of andere vorm van deeltijds onderwijs. De jongeren krijgen wekelijks twee dagen een opleiding in een Centrum voor Deeltijds Onderwijs (CDO). De overige drie dagen begeleidt het Centrum de jongere naar werk of een vorm van werkervaring.

De jongeren komen in de bedrijven in het kader van verschillende stelsels, statuten of formules van alternerend leren-werken terecht. Het zijn vooral jongeren die minder theoretisch ingesteld zijn, schoolmoe zijn maar vaak ook uit sociaal achtergestelde gezinnen komen.

Het Decreet Leren en Werken, goedgekeurd op 10 juli 2008, heeft het bestaande aanbod van de verschillende formules binnen het gebied van het alternerend leren en werken, gestructureerd en geoptimaliseerd.

De uitvoering van dit decreet is gebaseerd op vier grote krachtlijnen.

Vanaf 1 september 2008 werd het voltijds engagement de norm voor alle leerplichtige jongeren.

Om te zorgen voor voldoende en geschikte arbeidsplaatsen zullen de centra in de tweede lijn ondersteund worden door regionale overlegplatformen.

De bedrijfssectoren hebben hun medewerking toegezegd om de werk-ervaring van jongeren binnen verschillende beroepenvelden mogelijk te maken.

In het deeltijds onderwijs wordt resoluut de kaart van de modulaire aanpak getrokken. Deze leervorm stimuleert de persoonlijke interesses van de jongere en maakt het mogelijk een opleiding op maat op te bouwen. De inhoud van de opleidings-modules wordt uitgetekend op basis van beroepscompetentieprofielen. Hierdoor sluit

de beroepsopleiding heel dicht aan bij wat de bedrijven verwachten van startende werknemers. Als een jongere de eindtermen van het voltijds onderwijs haalt, krijgt hij/zij aan het einde hetzelfde studiebewijs

De afstemming tussen DBSO, leertijd en deeltijdse vorming wordt geoptimaliseerd, zonder de verschillen op te heffen. De kandidaat-leerlingen worden door het centrum (CDO) gescreend om het meest geschikte individuele traject te bepalen. Het is de bedoeling dat jongeren vlot door de structuren kunnen stromen, naargelang hun ontwikkeling en het beschikbare aanbod.

Voor elke jongere wordt een leertraject op maat uitgeschreven dat mee opgevolgd wordt door een vaste trajectbegeleider. Deze individuele aanpak moet het spijbelen van jongeren tegen gaan. Er zal strenger worden toegekeken op de aanwezigheid van jongeren op school en op het werk.

Binnen het stelsel van alternerend leren en werken wordt altijd verwacht dat de opleiding in het centrum voor deeltijds onderwijs wordt gecombineerd met werken (A.L.), het volgen van een voortraject, een opleiding in een brugproject of deelname aan een persoonlijk ontwikkelingstraject (POT). Naargelang de verworven sociale vaardigheden en de arbeidsrijpheid van de jongere wordt hij/zij in een geschikte opleidingsformule ingeschreven. Indien daar goede redenen voor zijn, moet de leerling op elk moment van zijn opleiding kunnen geheroriënteerd worden binnen de bestaande formules.

De praktijkopleiding op de werkvloer versterkt gevoelig de praktijkervaring en de realiteitswaarde van de opleiding. De motivatie van de leerling en zijn tewerkstellingskansen nemen toe. Een flexibele en wendbare opleiding kan vlug inspelen op een krapte in bepaalde arbeidssectoren. Dit maakt het deeltijdse onderwijssysteem zowel voor bedrijven als voor jongeren aantrekkelijk.

Het ESF-project "Voortraject" binnen het systeem Leren en Werken

Vanuit het uitwisselen van ervaringen tussen organisatoren van voortrajecten blijkt de nood aan een efficiënte informatie-stroom vanuit de centra deeltijds onderwijs naar de organisatoren toe en vice versa.

Waarom wordt een jongere toegeleid naar een voortraject?

Hoe kunnen de werkpunten, gekoppeld aan de modules, zo efficiënt mogelijk in kaart gebracht worden ?

Welke tools kunnen gebruikt worden om de begeleiding en de evaluatie van de jongeren te optimaliseren ?

Welke informatie moet vanuit alle betrokken actoren meegegeven worden bij doorstroom of uitstroom ?

Vanuit deze bezorgdheid werden lokaal al een aantal initiatieven genomen.

Om de werking van een ESF-voortraject te optimaliseren organiseert de Dienst Beroepsopleiding een ontmoetingsdag waarop bestaande good practice zal voorgesteld worden en waarbij nieuwe of aanvullende ideeën kunnen ontwikkeld worden.

Deze dag zal georganiseerd worden voor alle organisatoren van voortrajecten
Datum: donderdag 11 juni 2009 –9u tot 15u
Plaats: Hendrik Consciencegebouw – Koning Albert II laan 15, 1210 Brussel
Lokaal: G53

Als lunch wordt een broodjesmaaltijd voorzien.

Het aantal deelnemers is beperkt vandaar vragen we u om vóór 2 juni uw deelname te melden.

Dit kan via het telefoonnummer van Christine Aspee : 02/553 88 60
of via mail
christine.aspee@ond.vlaanderen.be

Het project Alternerend Leren binnen het systeem Leren & Werken

De ervaringen en de overlegmomenten binnen de verschillende Resoc gebieden tonen aan dat er nood is aan een grotere bekendheid

van het project Alternierend Leren, zowel naar het brede publiek als naar bedrijven toe.

Wat betekent alternierend leren voor een jongere en een bedrijf ?

Voor welke jongeren is dit systeem bestemd ?

Hoe werkt het en welke voordelen kan het bieden ?

Wat is de rol van de Dienst Beroepsopleiding (DBO) en het Europees Sociaal Fonds (ESF) ?

Zeker in deze periode van economische crisis blijkt het voor vele centra deeltijds onderwijs niet evident om hun netwerk van potentiële bedrijven die een alternierende opleiding willen aanbieden in stand te houden of uit te breiden.

Vanuit deze bezorgdheid werden lokaal al een aantal initiatieven genomen.

De Dienst Beroepsopleiding organiseert een ontmoetingsdag waarop bestaande good practice kan voorgesteld worden en waarbij nieuwe of aanvullende ideeën kunnen ontwikkeld worden.

Deze dag zal georganiseerd worden voor alle voorzitters van de ROP's of een door de voorzitter gemandateerde afgevaardigde van het Regionaal Overleg Platform.
Datum: vrijdag 05 juni 2009 - van 9u tot 15u
Plaats: Hendrik Consciencegebouw – Koning Albert II laan 15, 1210 Brussel
Lokaal: G02

Als lunch wordt een broodjesmaaltijd voorzien.

Het aantal deelnemers is beperkt vandaar vragen we u om vóór 25 mei uw deelname te melden.

Dit kan via het telefoonnummer van Christine Aspee : 02/553 88 60
of via mail
christine.aspee@ond.vlaanderen.be

Probleemstelling: de mogelijkheden van tewerkstellingen via het project alternierend leren zijn nog onvoldoende bekend bij het brede publiek en bedrijven.

Voorstel: belangstellenden aanmoedigen om voorbeelden van goede praktijken mee

te brengen en toe te lichten (zwaar manipuleren) bijvoorbeeld

In de maand juni zal de Dienst Beroepsopleiding (DBO) per project een infosessie organiseren met betrekking tot specifieke thema's van de ESF-projecten Burgprojecten, Voortrajecten en Alternierende Beroepsopleiding (ABO).

Het is de bedoeling om ervaringen en tips uit te wisselen met betrekking tot het beheer en de verwerking van de gegevens van de jongeren die aan de ESF-projecten deelnemen. Daarnaast komen de laatste wijzigingen in de ministeriële omzendbrief en in de administratieve processen aan bod.

Het ESF-project "Brugproject" binnen het systeem Leren en Werken

Vanuit het uitwisselen van ervaringen tussen de organisatoren van brugprojecten blijkt de nood aan efficiënte informatiestroom vanuit de centra deeltijds onderwijs naar de organisatoren toe en vice versa.

Waarom wordt een jongere toegeleid naar een brugproject ?

Hoe kunnen de werkpunten zo efficiënt mogelijk in kaart gebracht worden ?

Welke tools kunnen gebruikt worden om de begeleiding en de evaluatie van de jongeren te optimaliseren ?

Welke informatie moet vanuit alle betrokken actoren meegegeven worden bij doorstroom of uitstroom ?

Vanuit deze bezorgdheid werden lokaal al een aantal initiatieven genomen.

Om de werking van een ESF-brugproject te optimaliseren organiseert de Dienst Beroepsopleiding een ontmoetingsdag waarop bestaande good practice zal voorgesteld worden en waarbij nieuwe of aanvullende ideeën kunnen ontwikkeld worden.

Deze dag zal georganiseerd worden voor alle organisatoren van brugprojecten.

Datum: donderdag 18 juni 2009 - 9u tot 15u
Plaats: Hendrik Consciencegebouw – Koning Albert II laan 15, 1210 Brussel
Lokaal: G02

Als lunch wordt een broodjesmaaltijd voorzien.

Het aantal deelnemers is beperkt vandaar vragen we u om vóór 2 juni uw deelname te melden.

Dit kan via het telefoonnummer van Christine Aspee: 02/553 88 60 of via mail christine.aspee@ond.vlaanderen.be

Het project **Alternerende Beroepsopleiding binnen de OV3 opleiding**

Aansluitend op de bestaande werking van de organisatie van Alternerende Beroepsopleiding binnen de OV3 opleiding blijkt dat er nog heel wat concrete vragen opduiken.

Om hierop in te spelen organiseert de Dienst Beroepsopleiding ontmoetingsdagen.

Tijdens deze dagen wordt de gelegenheid geboden om, naast het dieper ingaan op zaken zoals wijzigingen in de circulaire van de DBO, het uitwisselen van ervaringen ook aan bod te laten komen.

Deze dagen zullen per regio georganiseerd worden voor de trajectbegeleiders.

Verdere info zal gecommuniceerd worden via Smartschool.

MODULARISERING in het deeltijds beroepssecundair onderwijs

Voor het deeltijds beroepssecundair onderwijs heeft de decreetgever resoluut voor een modulair onderwijs geopteerd. Naar opzet en techniek leent het modulair onderwijs zich volledig voor het deeltijds beroepssecundair onderwijs, vandaar dat voor een progressieve doch veralgemeende omschakeling naar het modulaire is geopteerd. Elke opleiding zal dan uit modules bestaan. Eenzelfde module kan in verschillende opleidingen voorkomen.

In hoofde van de jongere kan een opleiding starten op elk ogenblik van het schooljaar en gespreid worden over een of meer schooljaren. Ook een module kan starten op elk ogenblik van het schooljaar, gespreid worden over een aantal dagen of weken, en zelfs schooljaaroverschrijdend zijn. De flexibiliteit die wordt ingebouwd, ondermeer het feit dat geen moduleduur wordt vastgelegd, moet bijdragen om een traject op maat van elke jongere uit te stippelen. De decreetgever legt de modaliteiten betreffende aanbod en organisatie van het deeltijds beroepssecundair onderwijs vast.

Lijst referentiekaders

De Vlaamse Regering bepaalt, in overleg met beroepssectoren, de SERV en de VLOR, de referentiekaders waarvan de doelen voor de beroepsgerichte vorming van modulair georganiseerde opleidingen worden afgeleid. Voor zover ze ontwikkeld werden door de SERV worden de beroeps(competentie)profielen in die doelen opgenomen.

Screening opleidingen

Screening is een techniek waarbij een groep van opleidingen per rubriek wordt doorgelicht met als resultaat een eventuele omzetting, samenvoeging of schrapping van die opleidingen vanuit de doelstelling het globale aanbod rationeler en transparanter te maken. De screening wordt uitgevoerd door een commissie, samengesteld uit afgevaardigden van het departement onderwijs en vorming en van de beroepswereld en voorgezeten door de DBO. Na kennisname van het advies van de VLOR over de conclusies van die commissie, neemt de Vlaamse Regering een beslissing.

De screeningsoperatie zal lopen tot en met 2012, wat inhoudt dat per 1 september 2012 de laatste reeks opleidingen wordt geactualiseerd. Deze kalender heeft echter nog een andere betekenis: op het tijdstip dat naar een vernieuwd opleidingsaanbod wordt overgegaan, zal door alle CDO van een lineair naar een modulair onderwijs-systeem worden omgeschakeld; na een overgangperiode wordt het deeltijds beroepssecundair onderwijs m.a.w. volledig modulair.

Opleidingsstructuur

In het deeltijds beroepssecundair onderwijs komen geen graden, leerjaren of studiegebieden doch wel opleidingen voor. Op termijn, rekening houdend met de

screeningskalender, zal het deeltijds beroepssecundair onderwijs volledig modulair zijn geconcipeerd. Het is de Vlaamse Regering die de opleidingenstructuur zal op punt stellen, na advies van de VLOR. De ontwikkeling gebeurt in de schoot van een commissie, voorgezeten door de DBO en samengesteld uit afgevaardigden van het departement onderwijs en vorming en van het Gemeenschapsonderwijs en de representatieve verenigingen van inrichtende machten. Onder opleidingenstructuur wordt verstaan: het geheel van modules per opleiding en hun onderlinge verhoudingen (hetzij sequentieel, d.w.z. in een bepaalde volgorde te doorlopen, hetzij onafhankelijk).

Wettelijk kader

Decreet van 10 juli 2008 betreffende het stelsel van leren en werken in de Vlaamse Gemeenschap
Besluit van de Vlaamse Regering van 24 oktober 2008 houdende uitvoering van het Decreet van 10 juli 2008 betreffende het stelsel van leren en werken in de Vlaamse Gemeenschap
SO/2008/08 – Omzendbrief stelsel van leren en werken

Stand van zaken

Concreet kwamen als eerste de rubrieken bouw, decoratie en hout tijdens het schooljaar 2008-2009 aan bod. De 3 fasen (referentiekaders, screening, opleidingenstructuur) zijn voor de rubrieken hout-bouw-decoratie achter de rug. De resultaten worden opgenomen in het Besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het Besluit van de Vlaamse Regering van 24 oktober 2008 houdende uitvoering van het Decreet van 10 juli 2008 betreffende het stelsel van leren en werken in de Vlaamse gemeenschap. In dit BVR zal een alfabetische lijst van alle opleidingen welke modulair georganiseerd en welke niet-modulair georganiseerd moeten worden vanaf 1 september 2009 opgenomen worden. Ook zal voor elke opleiding die modulair georganiseerd moet worden vanaf 1 september 2009 de opleidingenstructuur met inbegrip van de referentiekaders en afgeleide doelen voor de beroepsgerichte vorming opgenomen worden.

Concreet betekent dit voor de CDO's, dat vanaf 1 september 2009, alle 53 opleidingen uit de alfabetische lijst ter vervanging van de vroegere rubrieken hout-bouw-decoratie modulair moeten georganiseerd worden, de opleidingen uit de overige rubrieken blijven lineair aangeboden.

MAAR, CDO's die tot en met het schooljaar 2008-2009 hebben geparticipeerd aan het experiment modularisering, zijn in afwachting van de omschakeling naar de nieuwe modulaire opleidingenstructuur verplicht in de betrokken studiegebieden verder modulair te blijven werken volgens de modaliteiten van het experiment met uitzondering van de studiegebieden hout en bouw. Voor deze moet de nieuwe opleidingenstructuur gevolgd worden.

Dit alles zal concreet worden toegelicht op een infosessie omschakeling in DBSO naar modulair voor HOUT-BOUW-DECORATIE op woensdag 27 mei 2009 vanaf 13.30 uur in het Ellipsgebouw, Koning Albert II laan 35, 1030 BRUSSEL. Meer info en uitnodiging volgt.

Katleen Pot

'Werk maken van competentie op de werkvloer'

Zoals eerder aangegeven in de nieuwsbrief van oktober beoogt dit project de competenties van de dienstverleners (leidinggevendenden binnen organisaties: ploegbazen, lijnmanagers, diensthoofden) te versterken en verder te ontwikkelen, opdat de medewerkers concreet invulling kunnen geven aan het competentiebeleid op de werkvloer. Bij de competentieontwikkeling van hun medewerkers worden leidinggevendenden ondersteund door middel van een laagdrempelige scan, die aangeeft in welke mate de leidinggevendenden al bezig zijn met deze thematiek enerzijds en een doekalender, die hen leert hoe zij de ontwikkeling van competenties bij de medewerkers op de werkvloer kunnen aanpakken, ondersteunen en begeleiden, anderzijds.

De ontwerpversies van de scan en de kalender zijn klaar. Volgende stap is het uittesten van beide instrumenten in een aantal pilotbedrijven. Op basis van de bekomen testings en feedback zullen beide instrumenten nadien nog verder worden bijgestuurd.

Link onderwijs arbeidsmarkt

In het kader nieuw af te sluiten, afgesloten en de al eerder afgesloten samenwerkingsovereenkomsten (tussen sectorale vertegenwoordigers, de onderwijsverstrekkers en de minister van werk, onderwijs en vorming) hadden diverse samenkomsten plaats:

Zo nam een vertegenwoordiger van de Dienst Beroepsopleiding deel aan bijeenkomsten met de sector van het goederenvervoer, de kappers, de internationale handel...

Op 12 december 2008 werden de mogelijkheden van een algemeen en bijzondere samenwerkingsovereenkomsten werd aan IVOC de sector (sector van Belgische kleding- en confectiebedrijven en textielverzorging, arbeiders en bedienden uit de PC's 109, 110, 215) toegelicht.

Met de sector van de podiumkunsten werd er overlegd mbt een eventuele vernieuwing van de samenwerkingsovereenkomst.

Met de sectorale sociale partners van de sector vliegtuigtechnieken worden de mogelijkheden verder afgetast om van start te gaan met een onderwijsconvenant.

Op 28 november werd met de onderwijsinspectie afgetoest welke onderwijs-samenwerkingsverbanden er momenteel lopende zijn.

De onderwijssamenwerkingsverbanden zijn te consulteren op de website van de DBO: (www.vlaanderen.be/dbo - zie projecten - zie aansluiting onderwijs&arbeidsmarkt)

Ecologische voetafdruk voor secundaire scholen

400 scholen toonden hun interesse voor het project. 200 klassen berekenden ook effectief hun voetafdruk. Naar aanleiding van dit project verminderde de ecologische voetafdruk in totaal met 50 ha.

Verder kan men besluiten dat de gemiddelde voetafdruk per leerling iets meer dan een halve hectare bedraagt, namelijk 6.400 m². Met betrekking tot het procentueel aandeel van thema's in de voetafdruk van een klas, kan men stellen dat voeding, eten en drinken samen 27% innemen. Op de tweede plaats komt energie met 25%. Bij energie tellen verwarming, verlichting en het gebruik van elektrische toestellen mee. Mobiliteit (omvat zowel hoe de leerlingen naar school komen als klasuitstappen) is goed voor 22%. Het afval dat de klas produceert neemt 15% in. Het verbruikte papier en de ruimte die wordt ingenomen door de klas, tellen voor de resterende 11% van de voetafdruk.

Naast de actie om de ecologische voetafdruk van de school te verminderen, konden de scholen ook nog meedingen voor een prijs van maximaal 2500 euro.

7 Nederlandstalige scholen kwamen als winnaar uit de bus en kunnen in de loop van volgend schooljaar hun projectvoorstellen realiseren, dankzij financiële ondersteuning van WWF. Het Centrum Leren en Werken te Nieuwpoort werd op 28 april unaniem door de jury verkozen als winnaar. De leerlingen van de 2de en 3de graad van de opleiding hersteller sportmateriaal van het Centrum Leren en Werken willen met hun project 'Geboeid door zonne-energie' afgedankte zonnepanelen van boeien uit de Noordzee een tweede leven geven: ze willen de panelen op het dak van het centrum installeren, zodat ze groene stroom kunnen leveren.

De andere winnaars zijn: het College OLV Ten Doorn uit Eeklo, het Sint-Janscollege uit Sint-Amandsberg, het Sint-Pieterscollege uit Blankenberge, het Barnum in Roeselare, het KAIll Voskenslaan in Gent en Moretus Ekeren.

Middagsessies

Op 24 oktober 2008 verduidelijkte dhr Lieven Van Wichelen (departement Werk en Sociale Economie) 'Het Vlaamse beleid voor werk en sociale economie'

De VDAB in al zijn facetten werd op 19 november toegelicht door dhr. Frédéric Geers (permanente vertegenwoordiger bij de Europese commissie - o.a. Werkgelegenheid)

Op 11 maart 2009 werden de eigen projecten van de DBO nader toegelicht.

Werking rond knelpuntberoepen

In het kader van diverse HIVA studies mbt knelpuntberoepen werd beroep gedaan op de Dienst Beroepsopleiding. Zo ontwikkelde de DBO in februari 2008 een 'schakeltabel knelpuntberoepen' (zie website DBO, publicaties, knelpuntberoepen, aangepast nav het decreet Leren & Werken). Deze tabel geeft een duidelijk visueel beeld vanuit welke opleidingen in het secundair onderwijs men mogelijks kan instromen in de knelpuntberoepen. De DBO is de eerste organisatie die een dergelijke synthese (dwarsverbanden onderwijs-arbeidsmarkt) heeft gemaakt.

In het kader van de problematiek van een aantal specifieke knelpuntberoepen consulteerde HIVA een aantal vertegenwoordigers van de DBO. Met betrekking tot de algemene problematiek van de knelpuntberoepen organiseerde HIVA op 28 november nog een afrondend overleg, waaraan tevens een vertegenwoordiger van de DBO deelnam.

Verantwoordelijke uitgever:
Daniël Samyn
Dienst Beroepsopleiding
departement Onderwijs en Vorming
Koning Albert II-laan 15,
1210 BRUSSEL,
Tel.: 02 553 87 00
www.ond.vlaanderen.be/dbo
dbo@vlaanderen.be

